

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Kriminalisering af chikane af offentligt ansatte, kriminalisering af menneskeudnyttelse, styrket indsats mod seksuelt krænkende materiale, skærpende omstændigheder ved foranstaltningens fastsættelse, anbringelse af drabsdømte til fuldbyrdelse af en foranstaltning i lukket afdeling m.v.)

Fremsat af Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Justitsområdet og Ligestilling

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand
Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karen Marie K. Frederiksen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Nivi Rosing, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 23. april 2026 under FM2026 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget søger at gennemføre en række ændringer i kriminalloven og retsplejeloven, som er fremsat ud fra et ønske fra Naalakkersuisut.

Heri kriminaliseres en række forhold, såsom chikane af offentligt ansatte og seksuelt krænkende materiale, afstedkommet af den teknologiske udvikling indenfor især kunstig intelligens. I forslaget er ligeledes præciseringer, som f.eks. præciseringer af skærpende omstændigheder ved foranstaltningens fastsættelse.

Overordnet er lovforslaget udarbejdet som led i den danske regerings og Naalakkersuisuts arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget nød under førstebehandlingen opbakning fra alle partier.

Det blev drøftet, hvorvidt man bør foretage en mere gennemgribende revidering af kriminalloven, og på sigt en mulig overgang til en straffelov. Det blev ligeledes fremført, at det i et retssystem er nødvendigt med resocialisering og rehabilitering, samtidig med at man tager hensyn til offeret og pårørende. Det blev endvidere udtrykt, at menneskerettigheder for både gerningsperson og offer skal iagttages.

Andre former for foranstaltninger, såsom medicinsk kastration blev drøftet, som led i et ønske om strengere og hårdere sanktioner mod især seksuelle overgreb.

Der blev fremført en bekymring for, hvorvidt overgangen fra betegnelsen ”anstalter” til ”fængsler” vil medføre, at nogle dømte vil kunne slippe for deres foranstaltning, idet der i dommen vil være fastslået en foranstaltning til anbringelse i anstalt.

Der blev ligeledes opfordret til, at en høringsparts ønskede præcisering af ordet ”chikane” blev efterkommet, selvom Justitsministeriet ikke har fundet det nødvendigt med en præcisering.

Forslaget blev henvist til behandling i udvalget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at idet forslaget angår et sagsområde, som fortsat er under dansk kompetence, ses ingen økonomiske konsekvenser for Landskassen beskrevet.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget noterer sig forslagets brede opbakning ved førstebehandlingen. Heri har udvalget noteret sig, at der ikke var nogle elementer ved forslaget, som gav anledning til modstand.

Udvalget bemærker, at der i henhold til forslaget er fremført, at navneændringen fra ”Kriminalforsorgen i Grønland” til ”Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfii” (Grønlands Fængsler) er en rent sproglig ændring.

Dels fra et ønske fra Naalakkersuisut om at skabe en mere nutidig sproglig ramme, dels i forlængelse af, at kriminalforsorgen i Danmark har skiftet navn til Danmarks Fængsler. Der er således ikke tale om indholdsmæssige ændringer.

Udvalget deler derfor ikke den fremførte bekymring for, om dømte vil kunne slippe for foranstaltning på baggrund af navneændringen.

For så vidt angår en eventuel præcisering eller nærmere definition af, hvad der forstås ved chikane, tager udvalget Justitsministeriets betragtninger i høringsnotatet til efterretning. Heri finder udvalget det formålstjenstligt, at domstolene har en vis mulighed for en nærmere vurdering af, hvorvidt der i de enkelte sager kan idømmes chikane, hvilket en meget stram definition ikke vil give mulighed for.

Endeligt har udvalget noteret sig det brede ønske om en nærmere drøftelse af en fremtidig indretning og mulig reform af det grønlandske retsvæsen.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Karen Marie K. Frederiksen

Bo Martinsen

Nivi Rosing